

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. pe tarifu
Oglaš. sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zmaga Anglije v Haagu

NA DANAŠNJI NOČNI SEJI SO VSE UPNIŠKE DRŽAVE KAPITULIRALE PRED ANGLIJO, KI DOBI ZVIŠAN REPARACIJSKI DELEŽ, V KAR JE PRIVOLILA TUDI NEMČIJA.

HAAG, 28. avgusta. Pri pogajanjih na reparacijski konferenci, o katerih se je že zdelo, da bodo zaključena brez uspeha, je prišlo v zadnjem trenutku nepričakovano do preokreta. Delegati štirih držav sklicateljice konference so imeli včeraj, ob 16. uri sejo, ki je trajala do današnjih jutranjih ur.

Na tej znameniti nočni seji je bil dosežen popoln sporazum med Anglijo in ostalimi upniškimi državami Nemčije, ki so končno odobrile zvišanje angleškega reparacijskega deleža za 78 odstotkov. Končno je privolila v to povišanje tudi Nemčija, katere delegati so bili povabljeni šele proti zaključku ponočne seje, potem ko so Angleži začasno že zapustili sejo.

V smislu sklenjenega dogovora ostane Youngov načrt bistveno nel-

premenjen, ravno tako anuitete. Pač pa je bilo dogovorjeno, da dobi Anglija razen anuitet, ki jih določa Youngov načrt, letno še znesek 36 milijonov zlatih mark. Kar se tiče dobavljanja premoga Italiji, je bilo Angliji prepuščeno, da se tozadevno direktno sporazume z Nemčijo. Anglija dobi vrh tega še 300 milijonov zlatih mark in eventualni preostanek nemških materialnih dobav po Dawesovem načrtu, dokler ne stopi Youngov načrt v veljavo.

Današnja seja zastopnikov šestih držav, ki so sklicale haaško konferenco, je pričela ob 11. dopoldne ob soudeležbi nemških delegatov, da se izdelajo detajli tekmo nočne seje doseženega sporazuma.

ZENEVA, 28. avgusta. Zastopstvo arabsko-indijskega kongresa je poslalo tajništvu Društva narodov spomenico, v kateri zahteva z ozirom na krvave dogodke v Palestini odpravo angleškega mandata, ker se angleška uprava v Palestini ni obnesla. Društvo narodov, ki ima nadzorstvo nad razmerami v Palestini, naj se bavi s tem vprašanjem na jesenskem zasedanju, da se v bodoče preprečijo podobni krvavi dogodki.

Zverinski oče

PARIZ, 28. avgusta. V neki vasi blizu Lyona so aretirali 51letnega posestnika Augustina, ki je osumljen, da je umoril 11 svojih otrok. Takoj po smrti svoje žene je Augustin zlorabil svojo 14letno hčerko. Preiskava je dognala, da od 22 v rojstnih seznamih vpisanih njegovih otrok živi samo še 6. Ker pa je Augustin prijavil le smrt 5 otrok, domneva policija, da je Augustin ostalih 11 otrok takoj po rojstvu umoril in zakopal na vrtu. Lyonsko sodišče je odredilo obširno preiskavo, da se dožene, ali je ta domneva upravičena ali ne.

V agoniji

leži reparacijska konferenca v Haagu, ki se vleče s pririvanjem semintja že cele tri tedne. Nada, da bo konferenca načelno sprejela Youngov načrt in obenem načelno sklenila skorajšnjo izpraznitev Porenja, je skoro popolnoma izginila. — Zadnji rešilni poskusi so se vršili nocoj pozno v noč na sestanku šestero držav sklicateljic in se bodo nadaljevali še menda danes popoldne, ako so nocojšnje konference ostale brez uspeha. Zdi se pa, da delegati sami nimajo več upanja na uspeh, ker so že skoro vsi pripravljani na odpotovanje. Kajti že 30. t. m. se prične v Ženevi zasedanje Sveta Društva Narodov.

angleškega, francoskega in italijanskega časopisja lahko posnamemo, da je začela haaška konferenca iti na živce. Vsak dan se je izražala nada, da bo prihodnji dan padla odločitev in da se bo položaj razčistil, vendar je pa položaj danes po treh tednih skoro isti kakor prvi dan konference. Angleški finančni minister Snowden je ostal neizprosno na svojem stališču v obrambi finančnih interesov Anglije, pridobil pa si je tudi simpatije malih držav, ker je z obrambo angleških interesov združil tudi obrambo interesov malih držav, zlasti držav Male antante in Grške, ki bi bile s sprejetjem Youngovega načrta znatno oškodovane. Ko so Italijani ponujali Angležem garancijo za anuiteto v znesku 7 milijonov zlatih mark, ki jih ima Italija dobiti od Četškoslavske kot odkupnino za osvoboditve in ki bi naj pripadeli Angliji, je Snowden tudi to odločno odklonil z izjavo, da ne more sprejeti predlogov, ki gredo v breme bodisi Nemčije bodisi malih upniških držav. Izgleda, da gre Snowdenu pri obrambi svojega stališča vendarle predvsem za princip pravičnosti, ker bi sicer ne bilo lahko razumljivo, da bi samo radi diference borih 20 milijonov zlatih mark, za katero še gre in ki je za angleške finance samo bagatela, obrezuspešil konferenco. Zakaj gotovo je, da se Snowden zaveda velike odgovornosti, katero prevzema na svoje rame.

Da je vsa angleška javnost z vso odločnostjo za Snowdenom, to ve ves svet. Zdelo pa se je nekaj časa, da je prišel Snowden v Haag samo kot napadalec in da bo Mac Donald v zadnjem hipu nastopil kot rešitelj konference, na kateri je šlo za likvidacijo vseh posledic svetovne vojne. Danes je jasno, da je tudi ta nada prazna in da postopa angleški finančni minister popolnoma v skladu s svojimi ministrskim predsednikom.

Za našo državo ni povoda, da bi obžalovali morebitni neuspehi haaške konference. Sprejete Youngovega načrta v prvotni obliki bi pomenilo težko oškodovanje naših materialnih interesov. Tudi koncesije, ki so jih dale Italija in druge države sklicateljice konference na račun svojih terjatev za takozvane osvobodilne takse, bi niti od daleč ne mogle pomeniti znatnega izboljšanja.

Generalni tajnik Rdečega križa propagator komunizma

ZANIMIVA ODKRITJA POLICIJE V BEOGRADU. — NASILNA SMRT VLADIMIRJA NESIČA PRI POSKUŠENEM BEGU.

BEOGRAD, 28. avgusta. Agentura »Avala« poroča: V zvezi z odkritjem komunističnih skrivališč v Beogradu, kjer so se kovali načrti za ustanavljanje komunističnih celic v Jugoslaviji, je aretirala policija med drugimi tudi poslevo-dečega generalnega tajnika Rdečega križa za Jugoslavijo, Vladimirja Nešiča. V čegar stanovanju so pripravljali komunistične letake. Pri hišni preiskavi pri Nešiču je našla policija mnogo obtežilnega materiala. Nešiča so nato odvedli na policijsko direkcijo, da ga še enkrat zaslišijo. V neopaženem trenutku pa je skočil skozi odprto okno četrtega nadstropja, ter padel na cesto, kjer je takoj obležal mrtev.

V zvezi s preiskavo na Nešičevem stanovanju je bilo aretiranih dosedaj 15 oseb. Dokazano je, da so vse te osebe dobivale denarne podpore iz inozemstva, da organizirajo v Beogradu komunistično akcijo. Vsled teh aretacij pa je sedaj njihov načrt izjalovljen.

BEOGRAD, 28. avgusta. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvažanje in razširjanje brošure »Privilegirana agrarna banka in kmečki krediti«, ki so jo izdali komunisti. Brošura napravlja vtis, kakor bi bila natisnjena v državni tiskarni in izdana od uradnih oblasti. Brošura propagira nasilno izpremembo obstoječega reda v državi.

Danes prihod v Lakehurst

»GROF ZEPPELIN« PRISPE DREVI V PRVIH VEČERNIH URAH V LAKEHURST. — UGODEN POLET.

NEWYORK, 28. avgusta. Polet zrakoplova »Grofa Zeppelina« nad ameriško celino ugodno napreduje, čeprav je zašla zračna ladja, kmalu potem, ko je odplula iz Los Angelesa, v močan protiveter. Ko je bil zračni kolos nad državo Arizono, je moral napraviti velik lok proti jugu, da se je izognil lokalnim viharjem s srditim tornadom.

Po brezžičnih brzojavkah s krova zrakoplova, bo zračna ladja dosegla Lakehurst najbrže danes proti večeru.

V Lakehurstu namerava ostati dr. Eckener 3—4 dni, nakar bo sledil start na zadnjo etapo poleta okrog sveta, iz Lakehursta nazaj v Friedrichshafen.

Po nekem nadaljnem poročilu je zračni kolos preletel včeraj ob 22.50 srednjevropskega časa Skalnato gorovje v višini 1300 metrov, nakar je nadaljeval polet v višini 200—400 metrov proti vzhodu in sicer s povprečno hitrostjo 160 kilometrov na uro.

Nemiri v Palestini

JERUZALEM, 28. avgusta. Kljub ponovnim spopadom med Židi in Arabci v raznih pokrajinah Palestine, se je pokazalo vsled nastopa angleških bojnih sil majhno izboljšanje kritičnega položaja. Napadi Arabcev so se ponavljali včeraj še v raznih mestih na deželi in v zloniščihih naselbinah.

Ko je dobilo angleško poveljstvo poročilo o dveh lokalnih napadih Arabcev na Žide, je odposlalo takoj oddelke letal za metanje bomb, ki so obstrlejavali napadalce tudi s strojnimi.

Zanimiva je ugotovitev, da podpirajo uporne Arabce tudi katoliki in da so v nekaterih mestih katoliki direktno podpirali napade fanatičnih Arabcev na Žide.

Izumirajoči narod in njegovi kralji

Na rtiču Domesnaes, severozapadno od Rige, so se našli ostanki nekdanjega močnega naroda, ki je vladal nad baltičkimi pokrajinami, svoje zadnje zatočišče. So to ostanki livjskega naroda, čegar knez Kaupa je bil okrog l. 1200 krščen od papeža, ki mu je potem tudi priznal vse njegove pravice. Se dandanes se smatrajo člani več rodbin kot potomci Kaupa, čeprav so vse že davno popolnoma ponemčene.

S smrtjo Kaupa je bilo tudi konec slave Livov. Nemški viteški red je zasedel deželo, dinastija Kaupov je izgubila prestol, narod sam pa je prišel v odvisnost nadškofa v Rigi in je bil polagoma uničen. Letonci, mnogo bolj aktivno pleme, so zasedli zadnje pozlelje Livov.

Čeprav livjski narod dandanes ne šteje več kakor nekaj sto duš, vendar ni pozabil na svojo nekdanjo slavo. Ustno sporočilo se vzdržuje v takih slučajih pač trdovratneje kakor pismeno. Še dan danes žive štiri rodbine, ki so trdno prepričane, da so njihovi člani, če že ne potomci Kaupa, pa vsaj potomci bivših starodavnih kraljev. Poglavarji teh štirih rodbin se smatrajo še sedaj za kralje in so si znali skozi stoletja ohraniti vse privilegije in pravice. Za časa suženjstva so smele te rodbine popolnoma neomejeno razpolagati s svojim premoženjem. Imele so dalje gotove davčne svoboščine, ki jih je respektirala tudi ruska vlada.

Toda letonska republika je sedaj kratkomalo odpravila tudi te priliegije. Računala pa seveda ni pri tem s kralji. Ti nikakor niso hoteli priznati novih odredb, tako da so se morale oblasti poslužiti sile. Ko je stopila policija na dvorišče enega izmed teh »kraljev« in ga siloma spravila v avto, da ga odvede v uradno poslopje, je ta zaklical: »Livi, poglejte, kako nosijo letonski sužnji vašega kralja na rokah.«

Kljub štirim »kraljem« pa je livjski narod sedaj obubožan in stoji na zelo nizki kulturni stopnji. Lastnega jezika se ne poslužujejo več, ker se otroci že v šoli nauče letonskega. Nekaj poglavij sv. pisma, nekaj pevskih knjig, to je vse, kar je še ostalo od nekdanje slave tega naroda.

Narodne manjšine in Društvo narodov

POGREŠKE MIROVNIH POGODB. — NAJTEŽJI EVROPSKI MEDNARODNI PROBLEM. — NARODNE MANJŠINE IN SVETOVNI MIR.

Poleg mnogih drugih so mirovne konference pustile nerešen tudi problem narodnih manjšin, ki so vsled novih razmejitev silno narastle in pridobile na politični moči. Morebiti je baš to vzrok, da predstavlja dandanes manjšinski problem eno najopasnejših točk, ki se stalno pojavlja na vseh mednarodnih političnih programih konferenc, zborovanj in zasedanj. Državniki in diplomati so se tega sicer že od vsega početka zavedali, toda šlo jim je v glavnem za to, da vsa stvar zaenkrat, dokler niso rešena druga, lažja vprašanja, postavijo ad acta. Toda politika ptiča noja se tu ni obnesla, kajti manjšinsko vprašanje je osnovno vprašanje vsakega prizadevanja za stalni mir in soprazum med narodi in je zato razumljivo, da sili samo v ospredje, da kljče samo po rešitvi.

Edini danes merodajni avtoritativni forum, pred katerega spada ureditev problemov narodnih manjšin v Evropi, je Društvo narodov, a treba je bilo deset let prizadevanja, preden jo je sprejelo na dnevni red svojih zasedanj. Tako se je letos Društvo narodov prvič intenzivneje bavilo s problemi narodnih manjšin, toda tudi tokrat je pokazalo, da bi to stvar najrajši zopet položilo ad acta za boljše čase. Izvoljena je bila v ta namen posebna tročlanska komisija, ki je dobila nalog preštudirati ves material, sestaviti predloge in jih potem predložiti prihodnjem zasedanju in v merodajnih krogih je zopet zavladalo upanje, da bo mogoče doseči tak diplomatski uspeh, da bo volk sit in koza cela.

Tako je do nedavna tudi zares izgledalo, a izid volitev v Angliji, ki je dvignil na krmilo Macdonalda, je to upanje diplomatov in državnikov pri Društvu narodov precej omajal. Danes se pojavljajo znova glasovi, da bo na jesenskem zasedanju vprašanje ureditve problemov narodnih manjšin izbruhnilo na dan z vso elementarno silo in da utegne tako postati nevarno za ugoden potek sej. Na eni strani se tu pripravlja Macdonald, ki bo osebno sodeloval pri jesenskem za-

sedanju, na drugi strani so na delu Nemci, na tretji pa nemeravajo nastopiti s svojimi predlogi Škandinavci. To je ofenziva, dočim se pripravlja s strani manjšin, posebno srednjeevropskih držav, ki so po določilih mirovni konferenc dolžne dati svojim narodnim manjšinam vso možnost za kulturni, jezikovni in verski razvoj, defenziva v smislu popolnoma izenačenja dolžnosti in pravic narodnih manjšin v vseh državah, torej tudi v tistih, ki jih mirovne konference k temu ne vežejo, ali pa popolne ukinitve dolžnosti tistih, ki jih vežejo.

Kakor je to defenzivno stališče na eni strani popolnoma pravilno, ker nikakor ne gre, da bi ena država bila mednarodno vezana ščititi tujerodne narodne manjšine v svojih mejah, druga pa ne, smo vendar mnenja, da bi mogla ta problem vsaj začasno rešiti samo taka unifikacija, ki bi prinesla zaščito tudi doslej nezaščitenim, nikakor pa ne taka, ki bi zaščito odvzela še zaščitenim. Če bi se zgodilo to poslednje, bi sklep Društva narodov pomenil težak korak nazaj in problem narodnih manjšin bi postal še bolj pereč in še bolj nevaren za evropsko pobratenje in pomirjenje, kakor je danes.

Biti si moramo enkrat za vselej na jasnem, da so s svetovno vojno minuli časi, ko so bile narodne manjšine samo material za asimilacijo, kajti trideset milijonov ljudi, ki pripadajo dandanes narodnim manjšinam v državah Evrope, ni mogoče zatajiti in izročiti na milost in nemilost večinskim državnim narodom! Taka rešitev tega problema bi pomenila, da so si državniki Evrope nakopali na glavo trideset milijonov minterjev, ki bi prej ali slej morali podminirati vso, še tako lepo in solidno grajeno mirovno stavbo. Prepričani smo tedaj, da se bo Društvo narodov končno le ojunčilo in sprejelo problem narodnih manjšin tako, kakor v resnici je — pereče, morda najbolj pereče vprašanje pri rešitvi in utrditvi evropskega in s tem sploh svetovnega miru.

prezno, kot moramo biti oprezní z vsem, kar raste in se razvija. Otrokovi prestopki so večinoma le simptomi njegove rasti, radi tega vzgojitelj ne zahtevaj danes ničesar s silo, kar se bo jutri pojavilo samo od sebe kot posledica razvoja. Vzgojitelj ne rani, ne zatira, ne oviraj, ne tlači in ne kaznuj, marveč vedno le leči, vzpodbujaj, dvigaj, pospešuj in pomagaj.

Šola in dom morata vzgajati vzajemno. Starši imajo dolžnost in pravico sodelovati in soodločati v šoli, so pa v gotovem oziru tudi soodgovorni za uspehe in neuspehe svojih otrok v šoli. Brez sodelovanja staršev si nove vzgoje ne moremo misliti. Starši in učitelji v vaših rokah je bodočnost naše mladine, skupno oblikujete novi rod. Dolga in težavna je še pot — pomagajmo drug drugemu!

1. državna deška osnovna šola v Mariboru, Razlagova ulica 16.

Vpisovanje učencev se bo vršilo v ponedeljek dne 2. sept. in v torek dne 3. sept. od 8. do 12. ure. Za novince je treba predložiti: krstni list oz. krstni spisek, domovnico oz. kako drugo domovinsko listino in izkaz o cepljenju koz. Ostali učenci javijo pri vpisovanju morebitne izpremembe. Izvenmariborske učence se bo sprejemalo le v 2. do 5. razred proti plačilu letne šolnine Din 400, plačljivih takoj oz. v 8. mesečnih obrokih. Učenci, kojih stariši sicer stanujejo izven Maribora, a so v Mariboru stalno zaposleni, ne plačajo šolnine. Oprostitive od šolnine ni. Učence, ki še morda bivajo kje na počitnicah, lahko vpišejo stariši ali njih namestniki, otroci pa še lahko ostanejo na prepotrebem oddihu. Šolarska maša pa bo še-le v ponedeljek dne 16. septembra ob 8. uri v franciškanski cerkvi, redni pouk pa v torek dne 17. sept. ob 8. uri. Prvi šolski dan bodo otroci izvedeli, katere knjige in zvezke bodo rabili, zato si jih naj ne kupujejo prej.

Mariborski in dnevni drobiž

Tudi na srednjih šolah prične pouk 16. septembra.

Prosvetni oddelek velikega županstva v Mariboru sporoča, da se prične pouk v smislu odredbe prosv. ministrstva na vseh osnovnih, meščanskih in srednjih šolah dne 16. septembra.

Na današnjem trgu

je bilo opaziti vse polno zanimivosti. Najbolj brilirajo pohorske gobe: jurčki, lisičke in druge vrste v zelo lepih kupčkih po Din 1. Jesenske gobe so mnogo okusnejše, kakor spomladne. Povpraševanja je bilo veliko. — Vsakovrstno sadje: od sliv preko jabolk in hrušk do breskev in domačega grozdja je tekmovalo po ceni in kvaliteti med seboj. — Krompir se je ponujal povprečno po 6 Din merica. Paradižnikov si dobil po 3 Din kg; ostalo povrčje, zelenjava in sočivje je imelo stalno cenó, ki je znana že od zadnjič. — Na Vodnikov trg je prispelo 8 vozov raznih pridelkov kakor krompirja, čebule in stročnega fižola - kifelčarja po stalni znani ceni. — Na perutninarskem trgu je bilo tudi živahno. Cene piščancem so bile od 15,50—30 Din komad. Kupovali so tudi na veliko. Tudi pri vozovih s sadiem so se oglašali veletrgovci, mešetarji in preprodajalci. —

II. deška osnovna šola.

Vpisovanje učencev za šolsko leto 1929.-30. se bo vršilo dne 2. in 3. septembra od 8.—12. ure v II. nadstropju. Za novince je treba predložiti krstni list in izkaz o cepljenju. Redni pouk pa se prične v ponedeljek dne 16. septembra s sv. mašo ob 8. uri. — Upravitelj.

Čudna igra narave.

Posestniku Cigišthu v Gornjih Petrovcih se je skotilo mlado mače — s tremi nogami. Mače skače kakor ostale štiri njene normalne sestrice in je popolnoma zdravo. —

Prekmurci se še — selijo.

V ponedeljek popoldne je odšlo 56 prekmurskih mož, fantov in deklet v Francijo na sezonska jesenska dela. To je prvič, da so Francozi naročili — večinoma za pokrajino Champagne tudi mlada dekleta v starosti od 15 do 20 let. Opremljene s culami z najpotrebnejšim živilom so krenile na pot v negotovost tujine.

Legitimacije za obisk jesenske pridelitve »Ljubljana v jeseni«

od 31. avg. do 9. sept. so že v prodaji. Dobe se po Din 30 pri vseh večjih denarnih zavodih, županstvih, raznih društvih in v Ljubljani pri sledečih tvrdkah: Putnik, Josip Zidar, Obrtna banka, Jugoslavenska banka, Jadranska-podunavska banka, Zadržna gospodarska banka, Prva hrvatska štedionica, Ljubljanska kreditna banka, Češka industr. banka, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Zadržna banka, Komercialna banka, Alo-ma Company, Brezalkoholna produkcija, Kmetijska družba za Slovenijo, Posredovalec. Zavodi in trafike itd., ki teh legitimacij še nimajo v razpečavanju, pa jih žele prodajati, naj se tako, obrnejo na urad velesejma. Občinstvu priporočamo, da se poslužijo te ugodne prilike in si nabavi legitimacije že v predprodaji, da se ne bo treba nastavljati ob času pridelitve pri seimskih blagajnah. —

Poslednje poskusno streljanje za vse-državno strelsko tekmo.

Prihodnjo nedeljo, dne 1. septembra od 15. ure dalje se bo vršilo na vojaškem strelišču v Račvanju poslednje poskusno streljanje za vsedržavno strelsko tekmo (6. do 13. septembra). Prijatelji strelskega sporta se posebno opozarjajo na to za dnjo prireditve.

Razne nesreče in nezgode.

Težka železna blagajna se je prevrnila na 23 letnega ključavničarja Otona Kropfa in ga k sreči ranila le na obeh rokah. — Komaj 4-letni Zvonko Grm iz Krčevine se je lotil bencina in vžigalic. Tekočina se je kajpak vnela in ožgala dečka na vratu, podbradku in ušesih. Deček je bil potem, ko mu je rešilna postaja ponudila prvo pomoč, odprednjen v domačo nego.

Današnje policijsko poročilo

vsebuje samo 1 aretacijo in 19 prijav; od teh se tiče neprevidevo vožnje z navadnim vozili in dvokolesi 6 slučajev, a avtomobilistov je prijavljenih 5; ostali slučajji se tičejo tatvin, razgrajanj, prete-pov in drugih nerodnosti. —

Kontrola cen po goš'lnah.

Radi vedno bolj množecih se pritožb glede navijanja cen kisli vodi in drugim pijačam, se je podvzela akcija za temeljito oblastveno kontrolo cen po gostilnah. Isto bi bilo potrebno tudi na trgu. Ideja se vsesplošno pozdravlja. —

Napadalca na Antona Tuša — aretirana.

Vrli kungoški orožniki so aretirali dva napadalca, ki sta hlapcu mariborske splošne bolnice Antonu Tušu razparala trebuh tako, da so izstopila čreva. To sta Ed. Flakus in Karl Pšajd. Slednji je še-le pred kratkim prišel iz zaporov, kjer je sedel več mesecev radi zločina proti naravi. Oba suroveža so izročili v zapore okrožnega sodišča. — Aretacija se je posrečila takoj po zločinu, še predno sta se mogla oba sporazumeti. Ob aretaciji sta zavračala krivdo drug na drugega. —

Ponesrečenec na tovornem kolodvoru umrl.

Železničar Vinko Grnjak iz Krčevine, ki se je včeraj zjutraj na tovornem kolodvoru težko ponesrečil, je sinoči v bolnici izdihnil. Zgubil je desno roko, si zmečkal desno stran prsnega koša in dobil težke notranje poškodbe. Kljub težkim poškodbam je bil Grnjak ves čas pri popolni zavesti, ker je bil izredno močne narave. Pokojnik je bil izredno vester u-sluzbenec. —

Vojaški begunec.

Nocoj je izginil od 45. pešpolka 28 letni redov Adalbert Gačnik iz Konjic. Vzrok pobega je še nepojasnjen. Tudi se še ne ve, kam je izginil. Ubežni vojak, ki se je sedaj nahajal na odsluženju svojega kaderskega roka, je imel na levi roki tetoviran znak —: srp in kladivo. Za begunecem so vojaške in policijske oblasti izdale tiralice. —

Udruženje vojnih invalidov v Mariboru

sporoča vsem vojnim invalidom, aktivnim in upokojenim častnikom, isto velja tudi za rezervne, da se imajo radi prevdebe in priznanja invalidnine na podlagi invalidskega zakona § 104 točka 2, 4. odstavek predstaviti vojaškemu zdravniku gosp. dr. Deže, Cankarjeva ul. 1 II., ki bo invalide-oficirje pregledoval. Ako je že bil kdo pri civilnem zdravniku pri pregledu, se mora kljub temu še enkrat predstaviti vojaškemu zdravniku. Seboj mora vzeti sodni sklep in invalidsko spričevalo od zadnjega nadpregleda. Vsem oficirjem vojnim invalidom bo tudi treba prijaviti priložiti potrdilo od ministrstva vojske in mornarice. —

Kdor hoče svež in zdrav ostati,

naj popije en-do dvakrat na teden pred zajtrkom kozarec naravne »FRANZ-JOSEFOVE grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic svedočijo, da radi pijejo »FRANZ-JOSEFOVO« vođo zlasti bolni na črevesju, ledvicah, jetrih in žolču ker brez neprijetnih občutkov in posledic promptno odvaia. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. I.

Zborovanje sadjarskih podružnic ptujskega in sosednih okrajev

se bo vršilo v Ptujju v nedeljo dne 8. septembra ob 8. uri pri županu Brenčiču. — Na dnevnem redu je: poročilo sadjarskih podružnic o delovanju, poročilo o zimski pozebi in škodljivcih ter sklepi usmerjeni na poravnavo te škode s proučevanjem sadnega izbora; poročilo o sadni letini in sklepi za morebitno pokrajinsko razstavo v Ptujju ozir. lokalne prireditve. Zborovanja se bodo udeležili delegati podružnic, oblastni odbor, kmetijski okrožni urad ter sadjarska in kmetijska šola.

Pragersko.

V nedeljo, dne 1. septembra, ob 7. zvečer uprizerijo v prostorih g. Predoviča na Pragerskem tukajšnji dijaki globoko Schönherjevo dramo »Otroška tragedija« ki razodene v treh zgoščenih dejanjih, kaj se zgodi z otroki, če njih mati ni več nedotakljiva. Je to drama polna silnih prizorov, ki pretresejo do dna in pokažejo, kaj je mati in kaj mora biti. Tel drami sledita dve veseligrji »Potepuh« in »Nace Hlačnica pred sodnikom«, vmes se vrste komični nastopi. Čisti dobiček je za revne akademike, zato vljudno vabljeno! —

Izkaznice in znižane vozne karte za velesejme v Ljubljani, Osijeku, Gradcu in na Dunaju se dobivajo v biljetarni »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova cesta 35. —

U. svetovna pedagoška konferenca

Dve delegatini iz Maribora.

V dnevih od 8.—21. t. m. se je vršila v Helsingöru na Danskem V. svetovna konferenca za obnovo vzgoje. Zbranih je bilo nad 2000 vzgojiteljev vseh narodnosti in iz vseh delov sveta. Jugoslavijo so zastopali prof. Zečević, glavni tajnik PRK v Beogradu in meščanskošolski učiteljci Bračičeva in Mlinaričeva iz Maribora, ki sta se udeležili kongresa na pobudo Pedagoške centrale v Mariboru.

Zaradi velikega števila zborovalcev so se vršila predavanja v 26 skupinah. Voditelji skupin so bili razni sodobni vodilni pedagogi. Bodi iz ogromne množine predelane tvarine podanih na tem mestu le nekaj misli.

V pretekli in polpretekli dobi šablon in mehanizma so starši in učitelji nad mladino mnogo zagrčšili. Sela, kazen in slab red so bila njih glavna vzgojna sredstva. Ta način vzgoje je imel zle posledice za posameznika kakor tudi za vse družabno življenje. Mladina se je odgajala doma in v šoli z nerazumevanjem in nezaupanjem, z brezobzirnostjo in nenaklonjenostjo in te lastnosti so se odražale tudi v družbi. Egoizem in materijalizem sta se razpasla na vse strani, ter zadušila že v kali vse, kar je bilo resnično, dobro in blago.

Svetovno pedagoško udruženje pa stremi po popolni obnovi vseh družabnih in narodnih odnošajev v duhu prijateljstva, bratstva, medsebojne naklonjenosti in ljubezni. To svoje poslanstvo pričinja tam, kjer življenje na novo kljče — to je pri otroku.

Otrok raste, rabi telesno in duševno hrano, jo išče, izbira, zametuje, ali pa uporablja za svoj razvoj. Ni še dovršen, marveč še le rastoč in bodoč človek, zato moramo ravnati z njim skrbno in o-

Papandajan in Kavamanuk

DVA NAJVEČJA OGNJENIKA NA JAVI. — GROZOVITA KATASTROFA LE-TA 1772. — EKSPLOATACIJA ŽVEPLA NA KAVAMANUKU.

Nedavno je objavilo časopisje vest iz Batavije, glavnega mesta na Javi v Južnem morju, da je povzročil nenadni izbruh ognjenika Papandajana grozno katastrofo, ki je zahtevala mnogo človeških žrtev. Ta izbruh pa vendar ni dosegel grozovitosti onega dne 12. avgusta l. 1772., ko je Papandajan razdejal približno 40 vasi in pomoril več ko 3000 ljudi. Takratna eksplozija je bila tako silovita, da je odnesla ves vrh tega močnega ognjenika, ki se dviguje 2600 m visoko nad morsk gladino. Posledice takratne katastrofe se na Papandajanu poznajo še dandanes, ker je takrat nastala velikanska, več kilometrov velika odprtina, pokrita z razbeljenim žveplom, iz katerega se dvigajo neprestano silni oblaki dima, a od časa do časa brizgajo iz njega tudi ogromni curki vrelega žvepla, vode in drugih raztaljenih mineralij.

Dočim pokrivajo vzhodna Papandajana velikanski nasadi riža in sladkornega trsa, med katerimi se belijo prijazni domovi holandskih farmerjev in domačinov Malajcev, so višji obronki poraščeni z ogromnimi pragozdovi, v katerih bivajo razne divje zveri, se sprehajajo opice in spreletajo papagaji in drugi pisani ptiči. Ta pragozd, ki je ves preraščen z lijanami in drugimi ovjalkami, med debli orjaških, po več metrov debelih dreves pa pokrit z grmovjem, je brez sekire in žage nedostopen, zato je tudi dohod do kraterja zelo težaven. Vrh Papandajana je mogoče doseči samo na par straneh, kjer so Holandci in domačini izsekali drevje in grmovje ter pripravili pota, po katerih se more tudi jezdec povzpeti do vulkanovega stožca, ki je nekaj sto metrov popolnoma gol in pokrit s sanim žveplom, lavo in pepelom.

Ko je l. 1772. Papandajan bruhal, so strupeni žvepleni plini iz njegovega žrela pomorili po vsej bližnji pokrajini vse manjše živali, posebno plazilce in ptice,

pa tudi večje živali in celo ljudje so našli v tem žvepljenem plinu smrt. Oblaki dima, ki so se pri tem valili iz kraterja, so zatemnili nebo, tako da je več dni pokrivala noč vsa podnožja in vso bližnjo okolico nad 100 km doleč. Pepel je padal po vsej Javi in celo daleč okrog na morje. Sedanji izbruh tedaj niti izdaleka ni dosegel grozovitosti tedanjega.

Poleg Papandajana pa ima Java še več drugih delujočih ognjenikov in med njimi je za Papandajanom največji Kavamanuk. Kavamanuk je visok samo 1800 metrov, toda odlikuje se po tem, da so plini, ki uhajajo iz njega, še bolj strupeni kakor oni Papandajana. Njegovemu glav nemu žrelu, ki je napolnjeno z vrelo vodo, pomešano z žveplom in drugimi tvari nemi in iz katerega se neprestano dvigajo velikanski oblaki pare in dima, se sploh ni mogoče približati brez maske proti strupenim in dušljivim plinom. Domačini pravijo, da se ptice na daleč ogibljuje tega vulkana in da njegovega vrha še nikoli ni nobena preletela. Zanimivo je tudi to, da se ptice nočejo naseliti niti po gozdovih njegovega podnožja, kamor si upajo samo neke vrste papig, katerim bližina strupenih plinov očividno ne škoduje.

Vulkan Kavamanuk je lažje dostopen kakor Papandajan, zato ga tudi tujci, ki prihajajo na Javo, rajši obiskujejo. Do podnožja vodi železnica, dalje do pod vrha lepa in položna cesta, uporabna tudi za vozove in avtomobile, dalje pa je mogoče samo peš. Pot vodi tudi po žvepleni žilndri, po prahu in pepelu, ki se svetlika v prekrasnih modrih, rumenih, zelenih in sivih barvah. Kavamanuk, odkar so Holandci zasedli Javo še ni bruhal tako, da bi njegovo delovanje zahtevalo materialne škode ali človeških žrtev. V novejšem času pridobivajo iz njegovih izbljuvanih mas ogromne količine žvepla.

Okrvavljeno svetišče

KRVAVA ZGODOVINA SVETIŠČA v PUUKOHOLI NA HAVAJSKEM OTOKU.

Komisija za starinske spomenike na Havajskem otoku je dala nedavno na razvalinah svetišča v Puukoholi postaviti bronasto tablo, na kateri je v kratkih besedah opisana zgodovina te stavbe, ki je igrala v preteklosti tega otoka znatno vlogo.

L. 1580 je tedanji vladar Havajskega otoka, Lono, slovesno posvetil to svetišče, ki je bilo posvečeno božanstvu Kaihii. Od tega dne priča zgodovina tega spomenika o celi vrsti spletk in prelivanju krvi, ki je doseglo svoj višek koncem 18. stoletja, ko je prevzel vladarstvo Kamehema Veliki, nazvan Napoleon pacifiški.

Med njegova prva dela je spadala preureditev in povečanje svetišča v Puukoholi. Skoro vse prebivalstvo je prihitelo in donajalo kamenje za svetišče vojnega boga, čegar iz svetega drevesa s svetlo sekuro izsekan kip je bil postavljen v svetišču na kraju, kjer so poprej pokopali nekega na čast vojnemu bogu usmrčenega človeka. Tudi pri posvetitvi novega svetišča Kamehema ni varčeval z bogatimi človeškimi žrtvami. Porabil je namreč to priliko, da se iznebi svojega zadnjega nasprotnika, mogočnega poglavarja Keona. Po dolgih bojih je sklenil Kamehema z njim mir, ki naj bi bil podpisan v tem svetišču. Zaupajoč v poštno besedo, da se mu ne bo zgodilo nič hudega, je Keona res prišel s svojim spremstvom v Puukoholo. Toda komaj je stopil na suho, je že skočil k njemu neki podglavar Kamehema in je Keono prehodil z mečem, četa oboroženih vojakov pa je posekala vse njegovo spremstvo. Le mali peščici se je posrečilo dopeti do morja, kjer so naglo poskakali v pripravljene čolne in srečno pobegnili. Trupla poglavarja Keona in njegovega spremstva so bila nato žrtvovana bogu Kaihii.

Vsled te izdaje je prišlo vnovič do srdite državljanske vojne. Toda Kamehema je že računal s tem in se je nanjo temeljito pripravil. Kakor vihar je pri-

drvel na svoje nasprotnike, ki jim je manikal njihov poglavar. Po kratkem odporu so se mu vsi podvrgli in ga priznali za svojega poglavarja.

Dandanes je to nekaj tako znamenito svetišče samo še kup razvalin. Le bronasta tabla še priča o tem, kako strašno prelivanje krvi se je odigravalo v tem starodavnem havajskem svetišču.

Autor in založnik

Neki pisatelj in založnik sta se pogajala. Zedinila sta se, da naj se pripravi detektivski roman v 15. zvezkih.

»Za vsak zvezek dobite 50 mark,« je rekel založnik. Da pa bi pisatelja še bolj podžgal, je še pripomnil: »In za vsakega mrliča 5 mark.«

Še predno je izšel 10. zvezek, je bilo v romanu že 20 oseb ustreljenih, oziroma so se potopili ali pa še na kak drug način izgubile življenje. Končno se je junak romana odločil, da se vkrca na ogromni parnik, na katerem je bilo nad 3000 potnikov.

Založnik se je tega ustrašil. V enajstem zvezku se je dvignil silen orkan, v dvanajstem se je zlomilo krnilo, v trinajstem so se pojavile na morju ledene gore.

V silni stiski je poslal nato založnik pisatelju sledečo brzojavko: »Ne plačam nič posebej za eventualno katastrofo ladje, ki bi zahtevala tudi človeške žrtve!«

Nasedla je.

»Oh, kako je vaš sinček srčkan!« »Mislite,« je odgovorila mati vsa srečna in se smehljala.

»In kako spreten obenem. Saj je bil on dotični otrok, ki se je pravkar igral na trati v drevoredu?«

Mati: »Da, da, naš Slavko je bil!« »Tri marke prosim, hoja in skakanje po tem travniku je prepovedano. Jaz sem od mesta nastavljeni čuvaj drevoreda.

Zanimivosti

Največji metulj je doma iz Kitajske in se imenuje Atlas. Dolg je sicer samo 3 in pol centimetra, z razpetimi krili pa meri nič manj kot 30 centimetrov.

Človeški možgani dosežejo svoj popolni razvoj pri moških okrog 20. leta, pri ženskah pa okrog 18. leta.

Kadar se hoče Tatarka prav dobro parfimirati, si namaže obraz in roke z razrezano čebulo.

V Rusiji je bilo splošno razširjeno praznovrverje, da moški, ki nima brade, tudi duše nima. Posledica tega je bila, da so Rusi polagali veliko važnost na čim bujnejšo in večjo brado.

Palec je močnejši kakor vsi drugi štirje prsti.

Čebela tehta nekaj nad enajstinko grama. Na kilogram pride 1140 čebel. Najmanjše čebele na svetu so na vzhodnoindijskih otokih. Znanstveniki jih imenujejo »Apis florea«.

Med 60. in 65. stopinjo širine je mogoče objadrati južno poloblo naše zemlje, ne da bi videl kako deželo ali vsaj majhen otok.

Zigovanje kot kazen za zločine je bilo v Angliji v uporabi do l. 1822. Ta grdi običaj je bil torej odpravljen šele nekoliko več kakor pred sto leti.

V Groenlandiji krompir ne zraste večji kakor so pri nas hrastove šiške, s katerimi se otroci igrajo.

Pri ohromelih ljudeh je sedež ohromelosti pri 85 odstotkih na levi telesni strani.

Nikljevo jeklo in vizmut imata lastnost, da se v mrazu raztegneta, dočim se vse druge kovine v mrazu skrčijo.

Največje dvigalo (lift) v Londonu bodo zgradili v westminstrski katedrali. Na njem bo prostora za 10 ljudi in jih bo prevažalo 200 m visoko. Ta londonska zanimivost pa ni nič v primeri z dvigali v newyorških nebotačnikih, ki imajo poleg običajnih dvigal še ekspresne lifte za odpravljanje strank od 20. do 40. nadstropja. V Jarkin Towerju traja vožnja z dvigalom od prtljaja do najvišjega nadstropja tri minute. V poslopiju samem je nič manj kot 39 dvigal.

Kitajske kamenite knjižnice

Iz Kitajske prihaja vest, da bodo kitajske kamenite knjižnice, najznamenitejši spomeniki starodavne Kitajske, v kratkem dostopne za javnost.

Te kamenite knjižnice imajo znamenito zgodovino. Na Kitajskem je bilo pisanje pesmi politična institucija. Cela tisočletja so bile namreč na Kitajskem pesmi davek, ki so ga morali vazali vsako leto plačevati cesarju. Priti so morali vsako leto na dvor in prečitati cesarju najlepše pesmi iz svojih pokrajin. Posebno razsodišče je potem odločilo, katere pesmi se sprejmejo v cesarske knjižnice. Tako je nastal Ši-King, zbirka kitajske modrosti, ki jo je Konfucij osebno izdal.

Zgodilo pa se je in sicer na ogorčenje vseh pesnikov, da je zasedel prestol Ši Huandi, ki je dal zgraditi tudi znani kitajski zid. Ta je smatral zbiranje pesmi za potrato časa in je dal zato v 30 dneh uničiti vse pesmi, prevode in romane. Vrh tega je bilo 460 pesnikov, zgodovinarjev in kritikov z njihovimi knjigami vred sežganih na grmadah. Po smrti tega tirana je prišel pesniški stan zopet do velike veljave in literarni zgodovinarji so pričeli zopet marljivo zbirati ostanke sežganih pesniških zbirk.

Da pa se ne bi zakladi kitajske literature nikdar več izgubili, so jih vklesali v velike skale in spravili v zakladnice. Tako so nastale kitajske kamenite knjižnice, najznamenitejši spomeniki stare Kitajske, ki bodo sedaj odprte tudi za javnost. Dandanes obstojajo še samo tri, dočim poročajo kitajski viri o desetih kamenitih knjižnicah. Sedem jih je torej uničil zob časa. Najstarejša izvira iz leta 172 in se imenuje: Qozd kamnov.

Sport

Plavalne tekme za prvenstvo Maribora

SK Železničar priredi prihodnje nedeljo velike plavalne tekme na Dravi za prvenstvo Maribora. Lani je tekme predil SK Rapid in sta si priborila prvi mesti gđc. Karnerjeva (Rapid) in Miha Hartlieb (Maribor). Start za nedeljske tekme je ob pol 14. uri pri dravski brvi cilj pa v kopališču »Kristijan«. Prijave sprejemata gg. Ermenc, delavnica drž. železnic in Riko Bibič dnevno v kopališču »Kristijan«. SK Železničar naproša vse klube, da prijavijo čim večje število plavačev, ker je namen tekem v prvi vrsti propaganden. Prijavnina za osebo znaša Din 10.

SK Železničar - Villacher SV.

Radi plavalnih tekem ter lahkoatletskega meetinga SK Rapida je SK Železničar sporazumno z Villacher SV preložil tekmo na 15. september. Prihodnje nedeljo se razen rezervne tekme Maribor - Rapid ne bo vršila nobena tekma.

Službeno iz MO.

Pozivam igralca Seyferta (SK Rapid), da izroči čim prej tajniku MO svoj potni list. — Predsednik.

Proslava ZNP.

Zagreb se z veliko vneim pripravlja na proslavo svojega nogometnega podsaveza. Program nogometnih tekem smo že javili. Jubileja se bosta udeležila tudi veliki župan dr. Zoričić in župan dr. Srkulj. Na svečan banket so povabljeni vsi zaslužni sportniki naše države. ZNS bo v znak priznanja izročil nekaterim prominentnim sportnim osebam častne plakete. Od LNP prejmeta diplomo gg. Betetto in Sancin. Banket bo v soboto zvečer, nakar se bo vršila sportna anketa, na kateri se bo razpravljalo o aktualnih sportnih vprašanjih. Zanimivo je, da na anketo ne bodo pripuščeni novinarji.

Stara pesem.

Češkoslovaški nogometni savez ima z nami perfekturni dve meddržavni tekmi in sicer 28. junija in 28. oktobra. Kakor vsako leto, tudi letos Čehi odlašajo in nameravajo tekmo v oktobru preložiti. To pa še ni vse. Čehi namreč predlagajo, da se do prihodnjega leta ne igra prava meddržavna tekma z njihovim profesionalnim moštvom, marveč nameravajo poslati 28. oktobra svojo amatersko reprezentanco. Amatersko reprezentanco je lani porazila naša 3:1 v Pragi! Čehi bi radi igrali s profesionalni šele 28. oktobra 1930 in to povrh vsega še v Pragi. Čehi so še vsak termin med Jugoslavijo in ČSR v zadnjem hipu zavrgli. Letos je ravno tako. Brez dvoma jim ne konvenira trenutna dobra forma naše reprezentance. JNS gotovo ne bo ustregel zahtevi Čehov in zahteval, da ostane pri prvotno določenem terminu.

Šahovski dvoboj Aljehin - Bogoljubov

za svetovno prvenstvo se prične dne 5. septembra v Wiesbadenu. Prvih 8 partij bosta odigrala tam v določenem času od 5. do 24. septembra. Sledi odmor do 31. septembra, ker se bo Aljehin v tem času udeleževal kongresa mednarodne šahovske federacije v Benetkah. Od 1. do 8. oktobra se bodo odigrale nadaljne 3 partije v Heidelbergu, od 10. do 22. oktobra pa 6 partij v Berlinu. Mesto Berlin je dalo za match 2000 mark. Šest nadaljnjih partij se bo odigralo na Holandskem od 24. oktobra do 5. novembra, ostale pa zopet v Wiesbadenu od 7. novembra naprej. V celem bosta igrala 30 partij. Naslov mojstra dobi oni, ki bo dosegel večje število točk, imeti pa mora najmanj šest dobljenih partij. Ako nobeden ne bo dosegel 6 zmag v predpisanem številu partij, obdrži naslov svetovnega prvaka Aljehin, ali pa se bo match nadaljeval na stroške Bogoljubova.

Rafiniranec.

»Ti si kot sladkor!«
»Ali misliš, da tako siadek?«
»Ne... pač pa tako rafiniran.«

Žival, ki ne pozna mraza.

»Katera žival vzdrži največ mraza?«
»Bollia, ki celo po zimi v največjem mrazu skače okrog v srajci.«

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 152

»Ne tako, hudiča! Kako mi ne bi?« je vzkliknil Aretino z vnemo. »Toda kaj, če Rolanda ne bo nič semkaj?... Kaj bo potem z mojimi ubogimi devet-tisoč srebrniki?«

»Bodi brez skrbi,« je dejal Bembo z mračnim glasom, »saj bo še prišel.«

»Ali misliš?«

»Prepričan in zagotovljen sem... Sicer pa ti je na razpolago še drugo sredstvo, da si zagotoviš pri doževem blagajniku sprejem, o katerem sanjariš...«

»Ah, ali!... Saj sem vedel, da se zmeniva danes kaj zanimivega! Kakšno je tisto sredstvo, presrčni moj Bembo?«

»Aha! Kakor hitro sva izpregovorila o denarju, sem »srčni« Bembo!«

»Še boljše je tako! Torej, na dan z besedo. Ušesa se mi odpirajo kakor prazne mošnje, ki iščejo, kako bi se napolnile.«

V tem trenotku, je vstopil sluga v veliki livreji, odprl dvokrilna vrata na stečaj ter javil s svečanim glasom:

»Obed velemoškega gospoda Aretinskega je pripravljen.«

»Prevzvišenost, je izpregovoril Aretino,« vračaje se v tisti spoštivi ton, s katerim je občeval z Bembo v navzočnosti drugih ljudi, »kakor nevredna je moja miza tako častiljivega cerkvenega kneza, vendar bo neskončno počaščena, ako, izvolite prisesti k njej.«

»Sprejemem vaše vabilo, dragi gospod pesnik,« je dejal Bembo. Vzlic dobri hrani, ki hvala Bogu ni moj vsakdanji greh, mi radost, ki jo uživam v vaši družbi, narekuje dolžnost, da prisedem k vaši mizi.«

»Zmenjavajte te blagodejne fraze, kakor je bila takrat obča navada med visokimi gospodi, sta dična drugova stopila v obednico.«

Miza je bila bogato obložena. Na dveh srebrnih skledah je mamilo oči dvoje langust, srnjakovo bederce, obdano s pečenimi škranjčki, pašteta z lepo rumeno skorjo in pravcata zbirka raznovrstnih sladkarij, ki sta jih znali Margerita in Klara tako izorno pripravljati.

V krasnih brušenih karafah so vabila najfinejša vina: rubnasti Bordo in Burgundec, topazni Porenc in zlatorumeni Heres.

Velik ogenj je prasketal v kaminu.

Aretino je imel v svojih hiši urejeno tako, da so pri obedu stregle Aretinke. Bile so čudovite postrežnice,

mojstrice v umetnosti ugajanja in opajanja, vse do zadnje vredne čopiča kakega genialnega umetnika; sam Ticijan jih je večkrat vzel za modele. Vešče so bile očarujočih smehljajev, palečih pogledov, nedolžnoperverznih poz, ki tolkanj mamijo moške oči — tako da so imejtni gostje, ki jih je Aretino pogostoma povabil k svoji mizi, odhajali vzradoščeni, v ekstazi, misleči zgolj na to, s kakšnim darilom bi se izkazali hvaležni za tolik užitek.

Sleherna izmed Aretink je imela svoje določeno opravilo.

Margerita je rezala meso.

Frančeškina je točila rdeča vina.

Marieta je točila bela.

Cerina je ponujala kruh v košarici iz pozlačenega bičja.

Pavlina in Angela sta na krožnikih servirali kosce, ki jih je bila Margerita odrezala.

Klara je bila zapovednica nad polivkami, začimbami, konservami, sadjem in sladkarijami.

Ko je bil natočen Heres, krona in zaključek vsega obeda, so segle vse po svojih gitarah in začele prepevati poezije, ki jih je bil zložil njih gospodar nalašč v ta namen.

Razume se samo ob sebi, da so se Aretinke za te svečane pojedine oblačile v kostume, ki so v svoji dragocenosti jedva zakrivale nagoto.

»Vraga!« je vzkliknil Bembo, sedel in se ozrl po mizi. »Dragi pesnik, videti je, da ste se razkošno založili z živili.«

»Oprostite, prevzvišeni,« je dejal Aretino. »Obed je samo zato tako preprost in siromašen, ker se vas nisimo nadejali.«

»Blagrujem vas za takšno siromaštvo.«

»Je pač tako, kakor vsak dan; Aretino je vsak dan povabljen na obed in si streže, kakor si more. Toda lotiva se teh karzuških langust, ki so najbolj sočne v vsem Sredozemskem morju, kakor vam utegne biti znano.«

Kroginkrog obednice so stali nepremično in svečano sluga v veliki livreji.

»Pojdite povedat v predsobe, da danes ne sprejemam več,« je dejal Aretino.

Eden izmed slug je šel iz sobe in kmalu se je začul njegov glas:

»Avdijence velemoškega gospoda Aretina so za danes zaključene.«

»To je čisto tako kakor v doževski palači.«

»Eh, prevzvišeni, Aretinova ni nič slabša od doževske, kadar jo vi počastiti s svojo navzočnostjo.«

»Živela hiša Aretinova!«

Aretino se je skromno naklonil.

In tako je spremljalo izmenjavanje sladkih fraz ves

nadaljni obed.

Nato je Aretino čital nekaj svojih pesmi. Bembo, ki se je ukvarjal s poezijo, mu je pokazal neki sonet, in tovariš je dejal, da je izvrsten, vzvišen, sijajen kakor solnce in nežen kakor luna.

Ko je Bembo neopaženo namignil, da želi govoriti med štirimi očmi, je Aretino ukazal slugam in Aretinkam, da zapuste dvorano.

Takrat je kardinal primaknil svoj sedež k ognju; Aretino je sedel tesno k njemu.

Bembov obraz je postal zopet mračen.

»Vsi hudiči!« je vzkliknil pesnik, »kaj ti je? Saj se držiš, kakor da bi ti bil dal žolča in jesiha! Kaj je vzrok, da delaš tak pepelnichen obraz?«

»Peter,« je dejal Bembo, tvoja palača je veličastno prebivališče! noben kralj si ne bi mogel želeti boljšega. Daj mi papir, črnilo in pero... Kraljevsko ti hočem plačati to kosilo.«

»Na!« je dejal Aretino; papir in pisalna priprava sta bila s čudovito naglico na mestu.

Kajti Aretino je hotel imeti v vseh prostorih svoje hiše neprestano pri roki to, kar je imenoval svoje bojno orožje.

Bembo je zapisal:

»V imenu njegove svetlosti doža beneškega. Doževski blagajnik naj blagovoli izplačati Petru Aretinu, pesniku in pisatelju, štiri tisoč srebrnjakov na kredit, ki je meni odprt. Bembo, kardinal-škof beneški.«

Podpisal je papir in ga pomolil Aretinu, ki je kar debelo pogledal.

»Potemtakem imaš v resnici odprt kredit pri doževski blagajni?«

»Zdi se.«

»Živela luna, tovariš moj! Naj bi ti ta dobrotna zvezda do smrti neprestano prinašala tako srečne sanje, kakor ti jih jaz želim.«

»Amen!«

Aretino je skrtil dragoceni papir v svojem jopiču in zamrmral:

»Ostane jih pet tisoč.«

»Ki jih dobiš, kadar zaslužiš te štiri. Jaz plačujem vedno naprej.«

»Per bacco, drugačen si, nego jaz! A zdaj, povej, kaj naj storim, da si pošteno zaslužim ta zlati papirček?«

»Tako ti povem.«

»Za tvojega Rolanda Kandiana ne gre, kajne?«

»Ne! pa za tvoje Aretinke.«

»Ah! Ah!... Torej mi jih hočeš odkupiti?« je vzkliknil Peter, ne brez nemira.

»Nasprotno. Hočem, da jih obdržiš sam zase.«

(Nadaljevanje sledi)

Lepo, prazno sobo

v bližini glavnega kolodvora takoj oddam. Vpraša se Razlagova ul. 13. 2063

Kupim stare moške obleke,

ročni voziček in stenska ogledala. Pisemne ponudbe naj se pošljejo na ime: Makor, Rajčeva ul. 1, Maribor. 2058

Lep lokal,

pripraven za delavnico, se takoj odda, Taborska ul. 8. 2056

Soba krasno meblirana,

ki pa je brez posebnega vhoda, se odda snagoljubeci gospodični eventualno tudi s hrano. Cena sobe 300 Din. Stritarjeva ulica 5 I. 2050

Uradniki in trgovski nameščenci

dobé dobro, okusno in krepko domačo hrano kot abonenti. Pijača ni obvezna! Lep, senčnat vrt z novo preurejeno restavracijo. Pridite in prepričajte se! — Vabi vas: Marko Radilovič, gostilna »Maribor«, Grajski trg št. 1. 1993

Kateri hišni posestnik v Mariboru

da 2—3 sobno stanovanje za vno-gradno posestvo? Ponudbe pod »Ugodna zamenjava« na upravo lista. 2059

5½ m dolgo preprogo (Lautteppich),

čisto novo, prodam. Ogleda se lahko med 13. in 16. uro Ruška c. 45 II.

Sprejem učenko,

Vilma Ambrožič, šivilja za dame. Grajska ul. 2. 2057

Sobo in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Magacin - klet

velika v sredini mesta se odda v najem. Dopisi na upravo lista po »Klet«. 2052

Natakarica

išče službe. Ponudbe pod 1. september na upravo »Večernika«. 2049

Učenca ali učenko

sprejme fotografski atelje M. Japelj, Maribor, Gosposka ul. 28. 2046

Stanovanje,

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, išče mirna, stara zakonska dvojica. Ponudbe pod »Mirna zakonska dvojica« na upravo »Večernika«.

Nova hiša,

20 let davka prosta, s tremi stanovanji (eno stanovanje takoj prosto) in velikim vrtom, ugodno na prodaj. Naslov v upravi »Večernika«. 2062

»JDEAL«

Tel. 480

Tel. 480

Gostilna „Ljudski dom“

Ruška cesta 7, se s 1. oktobrom 1929 odda v najem

Eventuelni reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe na »Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev«, Maribor, Aleksandrova cesta 65. 2061

MEDNARODNI VELESEJM V PRAGI

od 1.-8. sept. 1929

Svetovni velesejm, na katerem so zastopani narodi in države

ZNIZANA VOZNJA

za brzovlake in navadne vlake: Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 33%, Avstrija 25%, popuste

1948

Pojasnila in legitimacije daje: Čehoslovaški konzulat, Ljubljana — Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2 — Mariborska tiskarna d. d., Maribor — Gorličar & Leskovšek, Celje

TRENCH COAT

za dame in gospode IDEALNO OBLAČILO za zimo in leto!

L. ORNIK KOROŠKA 9.

